

Wrocław, 5 grudnia 2019 roku

WK.WR.40.53.2019.305.J

**Gminna Biblioteka Publiczna
w Ciepłowodach**

**ul. Szkolna 2
57-211 Ciepłowody**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137) przeprowadziła, w okresie od 13 do 22 listopada 2019 r., kontrolę gospodarki finansowej Gminnej Biblioteki Publicznej w Ciepłowodach. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym 25 listopada 2019 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w szczególności w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych

Głównym księgowym Biblioteki jest osoba, która pełni swoje obowiązki na podstawie umowy zlecenia zawartej 1 maja 2009 r. Tymczasem z art. 45 ust. 1 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249 poz. 2104 ze zm.), a obecnie z art. 54 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157 poz. 1240 ze zm., Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm., Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm., Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm. oraz Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.) wynikało, że głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w określonym zakresie. Zgodnie z art. 2 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm., Dz.U. z 2014 r. poz. 1502 ze zm., Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm., Dz.U. z 2018 r. poz. 108 ze zm., Dz.U. z 2018 r. poz. 917 ze zm., Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.) „Pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę”. W tym katalogu nie mieści się umowa zlecenia.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

Saldo Wn konta 131 „Rachunek bieżący” było zawyżone w stosunku do stanu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bieżącym Biblioteki w okresie od 1 lutego do 29 kwietnia 2018 r. o kwotę 10 zł (opłatę za prowadzenie rachunku bankowego wynikającą z wyciągu bankowego nr 7 z 1 lutego 2018 r. zaewidencjonowano na koncie 131 dopiero 30 kwietnia 2018 r.). Było to niezgodne z opisem do powyższego konta, wynikającym z polityki rachunkowości

wprowadzonej zarządzeniem Dyrektora nr 5/2012 z 30 grudnia 2012 r., stosownie do którego „zapisy na koncie 131 są dokonywane na podstawie wyciągów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między jednostką a bankiem”. Naruszono ponadto art. 20 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2017 r. poz. 2342 ze zm., Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.) zgodnie, z którym „do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym”.

Dane wykazane w sprawozdaniu finansowym Biblioteki sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2018 r. nie były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej powyższej jednostki - suma bilansowa wykazana w bilansie (zarówno według stanu poprzedniego i bieżącego) była zaniżona o kwotę 4.771,04 zł w stosunku do danych wynikających z ewidencji księgowej, a w rachunku zysków i strat suma kosztów działalności operacyjnej (wykazana w kolumnie „dane za rok 2018”) była zawyżona o kwotę 0,58 zł w stosunku do danych z ksiąg rachunkowych:

- w aktywach bilansu w kolumnach: „Stan na rok 2017 (poprzedni)” oraz „Stan na rok 2018 (bieżący)” wykazano jedynie środki pieniężne zgromadzone w kasie i na rachunku bankowym w kwotach odpowiednio: 27.538,32 zł i 19.949,29 zł (pozycja B.III.1.c - 70 bilansu pn. „Środki pieniężne w kasie i na rachunkach”) stanowiące sumę sald Wn kont: 101 „Kasa” i 131 „Rachunek bieżący” odpowiednio na koniec: 2017 r. i 2018 r., tymczasem z ewidencji księgowej według stanu na 31 grudnia 2017 r. i 31 grudnia 2018 r. wynikały wartości księgowe netto aktywów trwałych, które były po 4.708,71 zł (saldy Wn kont: 011 „Środki trwałe”, 013 „Pozostałe środki trwałe”, 014 „Zbiory”, 020 „Wartości niematerialne i prawne” oraz salda Ma kont: 071 „Umorzenie środków trwałych”, 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych”) oraz saldo Wn konta 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” w kwotach po 62,33 zł,
- w pasywach bilansu w kolumnie „Stan na rok 2017 (poprzedni)” w pozycji A.I – 77 „Kapitał (fundusz) podstawowy” wykazano 24.437,28 zł, tymczasem z saldo Ma konta 800 „Fundusz jednostki” na koniec 2017 r. wynosiło 29.061,99 zł. Ponadto nie wykazano salda Ma konta 231 „Rozrachunki z tyt. wynagrodzeń”, które na koniec 2017 r. wynosiło 146,33 zł,
- w pasywach bilansu w kolumnie „Stan na rok 2018 (bieżący)” w pozycji A.I – 77 „Kapitał (fundusz) podstawowy” wykazano 27.538,32 zł, tymczasem saldo Ma konta 800 na koniec 2018 r. wynosiło 32.163,03 zł; w pozycji A.VII – 83 „Zysk (strata) z lat ubiegłych” wykazano stratę w kwocie 7.589,03 zł, tymczasem saldo Wn konta 860 „Wynik finansowy” na koniec 2018 r. wynosiło 7.588,47 zł. Ponadto nie wykazano salda Ma konta 231 „Rozrachunki z tyt. wynagrodzeń”, które na koniec 2018 r. wynosiło 145,77 zł,

- w rachunku zysków i strat w kolumnie „Dane za rok 2018” wykazano w pozycji B.II „Zużycie materiałów i energii” kwotę 21.230,06 zł, tymczasem obroty Wn konta 401 „Zużycie materiałów i energii” w 2018 r. wyniosły 18.557,85 zł; w pozycji B.III „Usługi obce” kwotę 5.828,50 zł, tymczasem obroty Wn konta 402 „Usługi obce” w 2018 r. wyniosły 8.500,13 zł; w pozycji B.V „Wynagrodzenia” kwotę 34.822,80 zł, tymczasem obroty Wn konta 404 „Wynagrodzenia” w 2018 r. wyniosły 36.008,46 zł, w pozycji B.VI „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” kwotę 7.233,67 zł, tymczasem obroty Wn konta 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” w 2018 r. wyniosły 6.048,01 zł.

Wykazanie w bilansie oraz rachunku zysków i strat za 2018 r. danych niezgodnych z zapisami dokonany w ewidencji księgowej stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2 powołanej ustawy o rachunkowości, z którego wynikało, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Podczas przeprowadzania na koniec 2018 r. inwentaryzacji pozostałych środków trwałych (dokonywanej raz w ciągu 4 lat) ograniczono się jedynie do spisania ilości tych aktywów i ich wyceny, a nie porównano ich wartości (w kwocie 18.947,16 zł) z danymi ksiąg rachunkowych (saldo Wn konta 013 na 31 grudnia 2018 r. wyniosło 19.353,07 zł). Naruszono tym samym art. 26 ust. 1 pkt 1 z uwzględnieniem ust. 3 pkt 3 powołanej ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację m.in. pozostałych środków trwałych drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.

Na koniec 2018 r. nie przeprowadzono inwentaryzacji:

- należności w kwocie 82,41 zł (saldo Wn konta 201-01 „Orange”) drogą uzyskania od kontrahenta potwierdzenia prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy o rachunkowości,
- należności w kwocie 62,33 zł (saldo Wn konta 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”) oraz zobowiązań w kwocie 228,18 zł (saldo Ma konta 231 „Rozrachunki z tyt. wynagrodzeń” w kwocie 145,77 zł, saldo Ma konta 201-02 „KAPRYSS Olkusz” w kwocie 82,41 zł) drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy o rachunkowości.

W zakresie wykonania planu finansowego

Zobowiązania wynikające z 2 faktur z 2018 r. (spośród 46 objętych kontrolą) na łączną kwotę 1.225,63 zł zostały uregulowane 1 i 3 dni po terminie płatności wskazanym w wystawionych fakturach. Powyższe było niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia

2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.), z którego wynikało, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Z tytułu nieterminowego regulowania powyższych zobowiązań nie zapłacono odsetek.

W przypadku 5 poleceń wyjazdów służbowych (na 10 objętych kontrolą) pracownikowi zwrócono koszty podróży służbowych, pomimo że nie udokumentował on kosztów przejazdu autobusami i pociągami w łącznej kwocie 103,94 zł oraz nie przedstawił pisemnych oświadczeń dotyczących poniesionych wydatków i przyczynach braku ich udokumentowania. Powyższe było niezgodne z § 3 ust. 2 oraz § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167), z których wynikało, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości udokumentowanej biletami lub fakturami obejmującymi cenę biletu środka transportu (...). Do rozliczenia kosztów podróży (...) pracownik załącza dokumenty, w szczególności rachunki, faktury lub bilety potwierdzające poszczególne wydatki (...). Jeżeli przedstawienie dokumentu nie jest możliwe, pracownik składa pisemne oświadczenie o dokonany wydatku i przyczynach braku jego udokumentowania.

Pracownik dokonał rozliczenia 2 podróży służbowych po 43 i 57 dniach od ich zakończenia. Powyższe było niezgodne z § 5 ust. 1 powołanego rozporządzenia w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, z którego wynikało, że pracownik dokonuje rozliczenia kosztów podróży nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia tej podróży.

W przypadku jednej podróży służbowej pracownik rozliczył w pozycji „Ryczałty na dojazdy” koszty w kwocie 6 zł, pomimo iż nie poniósł kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej, co wynikało ze złożonego wyjaśnienia. Powyższe było niezgodne z postanowieniami zawartymi w § 9 ust. 2 powołanego rozporządzenia w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, z którego wynikało, że ryczałt nie przysługuje, jeżeli pracownik nie ponosi kosztów dojazdów. W trakcie kontroli pracownik zwrócił na rachunek Biblioteki kwotę nienależnie pobranego ryczałtu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.), w szczególności:
 - a) dokonywanie wydatków publicznych w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy,
 - b) zatrudnienie na stanowisku Głównego księgowego Biblioteki pracownika w rozumieniu art. 2 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.), stosownie do postanowień art. 54 ust. 1 ustawy.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351), w szczególności w zakresie:
 - a) wykazywania w sprawozdaniu finansowym zdarzeń ujętych w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy,
 - b) wprowadzania w postaci zapisu do ksiąg rachunkowych danego okresu sprawozdawczego każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy, a w szczególności dokonywanie księgowania na koncie 131 „Rachunek bieżący” na podstawie wyciągów bankowych w celu zachowania zgodności zapisów między jednostką a bankiem,
 - c) przeprowadzania inwentaryzacji w sposób określony w art. 26 ust. 1 ustawy.
4. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167), w szczególności w zakresie:
 - a) dokumentowania przez pracowników kosztów przejazdu autobusami i pociągami poprzez załączanie dokumentów, w szczególności rachunków, faktur lub biletów potwierdzających poszczególne wydatki, a w przypadku braku możliwości przedstawienia powyższych dokumentów, składania oświadczeń o dokonanych wydatkach i przyczynach braku ich udokumentowania, stosownie do § 3 ust. 2 oraz § 5 ust. 2 rozporządzenia,
 - b) dokonywania przez pracowników rozliczeń kosztów podróży służbowych w terminie

- 14 dni od ich zakończenia, zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia,
- c) rozliczania przez pracowników kosztów dojazdów zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Łukasz Białkowski

Wójt Gminy Ciepłowody